

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos VII. — Izdan in razposlan dné 13. februvarja 1890.

15.

Dopustilnica z dné 13. januarja 1890. l.

za lokalno železnico iz Išla v Salcburk s krilom v Steindorf.

Mi Franc Jožef Prvi,
po milosti Božji cesar avstrijski,
apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalma-
tinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimerski
in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda
krakovski; vojvoda lotarinški, salcburški, šta-
jerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenje-
sleški in dolenje-sleški; véliki knez erdeljski;
mejni grof moravski; pokneženi grof habsbur-
ški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je inženér Viljem Michel v družbi sè
stavbnim podjetjem Stern & Hafferl na Dunaji
zaprošil, da bi se mu dalo dopustilo, zgraditi
lokalno železnico od Išla v Salcburk s krilom od
Mondsee-ja v Steindorf ter po nji vršiti obrat, vzvi-
delo se Nam je, z ozirom na občo korist tega pod-

jetja podeliti imenovanim koncesijonarjem to dopu-
stilo na podstavi zakona o dopuščanji železnic z dné
14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in pa
zakona z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.)
takó-le:

§. 1.

Koncesijonarjem dajemo pravico, da zgradé
lokomotivno železnico, katero bo izvesti kot lokalno
železnico z ozko raztečino, od Išla čez Strobl,
St. Gilgen in Mondsee v Salcburk v stik z enako ime-
novano postajo državno-železnične proge Dunaj—
Salcburk, s krilom od Mondsee-ja k postaji Stein-
dorf na gori imenovani državno-železnični progi, in
da vršé po nji obrat.

Dalje imajo koncesijonarji pravico, napraviti
lokalno, od glavne proge deléčo se železnico na
Schafberg, katero bode izvesti kot zobokolesnico.

Poslednjo imenovano progo so dolžni koncesi-
jonarji izvršiti samo tedaj, ko se bo po mnenji
državne uprave pokazalo, da glavnično breme, ki
znova nastane koncesijonarjem z izvršitvo dotične
proge, najde svojo založbo v čistem donosu novega
železničnega kosa, zagotovljenem s prispevki ude-
ležencev ali kakó drugači, prištevši dejanski čisti
donos že izvedenih železničnih kosov, kolikor ta do-
nos presega njih glavnično breme, pri čemer je za
delnico vračunjati petodstotno dividendo.

Pravica koncesionarjev, izvršiti spredaj označeno progo, izgubi svojo moč, ako bi v dobi štirih let računajoč od današnjega dne ne rabili te pravice. Prav tako si pridržuje državna uprava pravico, da sme tudi pred iztekom spredaj določene dobe proglasiti pravico koncesionarjev v izvršitev spredaj imenovane železnične proge za razveljavljeno in dopustilo za njo podeliti drugemu podjetniku, ako bi koncesionarjem ne bilo mogoče, izvršitev te proge prevzeti s pogoji, katere ponudijo drugi prosilci in katere odobri državna uprava.

Da predadó dotično izrecilo, v to se koncesionarjem dovoljuje rok treh mesecev od tistega časa, ko se jim je uradno poročalo o eventualni drugotni prošnji za dopustilo.

§. 2.

Železnicam, ki so predmet te dopustilnice, dodeljujejo se naslednje ugodnosti:

- a) Oprostitev od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih sklene podjetje lokalne železnice, za vse vloge, ki jih vpodá, in za druge listine, ki jih naredí; dalje za vse knjižne vpise na podlogi teh pogodb in listin, naposled za druge uradne posle in uradne izdatke v tu doli povedane namene, namreč:

1. v to, da se nabavi glavnic in zagotovi glavnično obrestovanje in pa obrat, do časa, ko se začne ta obrat;

2. v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice do konca prvega obratnega leta.

Te ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh.

- b) Oprostitev od kolkov in pristojbin za izdajo delnic, namenjenih v nabavo glavnice za prvo napravo in dopustilo ustrezno opremo, in takó tudi od presnemščíne, kar se je nabere o odkupu zemljišč na konci prvega obratnega leta (lit. a, št. 2.), razen pristojbin, ki jih je o tem povodu opraviti in katere po veljajočih zakonih pristojé občinam ali drugim samoupravnim združbam;

- c) oprostitev od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdajo te dopustilnice;

- d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih pristojbin kuponom, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnil uvesti s prihodnjimi zakoni, na petindvajset let, računajoč od današnjega dne.

§. 3.

Koncesionarjem dolžnost je, gradnjo kosov Iſl-Strobl in Mondsee-Salcburk v§. 1. imenovanih železnic začeti precej in dokončati najdalje v poldrugem letu, računajoč od današnjega dne. Nadaljni kos Strobl-Mondsee železnice Iſl-Salcburk je dokončati istočasno s krilom Mondsee-Steindorf najdalje v štirih letih, računajoč od današnjega dne.

Dodelane železnične kose je takoj izročiti v obči promet ter obrat po njih vzdržavati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bodo držali gorenjega roku za gradnjo, dolžni so koncesionarji dati varnost, položivši dvajset tisoč goldinarjev v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako bi ne izpolnjevali zgorenje dolžnosti, sme se izreči, da je ta položnina propala.

Gradnjo stranske proge na Schafberg, katero je eventualno izvršiti, dokončati je najdalje v dveh letih potem, ko se je podelila dovolitev za njo.

§. 4.

Da izdelajo dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesionarjem pravica razvojitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se koncesionarjem dodelí tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javnem interesu.

Ako bi se v napravo dopuščenih železnic zahtevali kosi kake državne ceste, dolžni so koncesionarji držati se onih pogojev, katere predpisuje politično deželno oblastvo kot cestna uprava v porazumu z glavnim nadzorstvom avstrijskih železnic.

Kolikor bi se v napravo dopuščenih železnic rabile druge javne ceste, naj koncesionarji dobe

privoljenje tistih, ki so dolžni té ceste vzdržavati, oziroma tistih oblastev in organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico, dajati privolitev v porabo ceste.

§. 5.

Koncesionarjem se je ob gradnji železnic, katere se tur dopuščajo in ob obratu po njih držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, in dopustilnih pogojev, ki jih postavi trgovinsko ministerstvo, ter tudi tega, kar velevalo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in železnični obratni red z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. od l. 1852.) in pa zakonov in ukazov, kateri se morebiti pozneje dadó. Kar se tiče obrata samega, odpuščajo se varnostne naredbes, predpisane v železnično-obratnem redu in v dotičnih dodatnih določilih, in prometni predpisi v toliko, kolikor se bode z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebnost na znižano maksimalno brzino zdelo trgovinskemu ministerstvu, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesionarjem se priteza pravica, s posebnim dovoljenjem državne uprave in s pogoji, ki jih ona postavi, napraviti delniško družbo, ki stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Predstvene obligacije se ne izdadó. Vendar se koncesionarjem priteza pravica, da do vsote, kakor jo odobri državna uprava, izdadó predstvenih delnic, ki gledé obrestovanja in razdolžitve uživajo predstvo pred založnimi delnicami.

Dividenda, ki pristoji predstvenim delnicam, predno nastane založnim delnicam pravica do dividende, ne sme se odmerjati z več kakor petimi odstotki, in iz dohodkov poznejših let ne bodi nikakega doplačevanja.

Znesek resnične in nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državna uprava.

Pri tem naj veljá to načelo, da se ne smejo postavljati v račun nikakoršni drugi stroški razen stroškov, za sestavo projekta, gradnjo in uredbo železnice in pa dobavo vozil res uporabljenih in prav izkazanih, prištevisi interkalarni obresti, ki so

bile med grajenjem res izplačane, in kar je bilo res kurzne izgube pri dobavi glavnice.

Ako bi se po izteku prvega obratnega leta izvele še druge nove stavbe ali bi se pomnožile obratne oprave, smejo se dotični stroški prišteti napravnici glavnici, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih oprav, in se ti stroški izkažejo, kakor treba.

Vso napravno glavnico je treba odplačati v času, dokler traja koncesija, po razdolžnem črtezi, ki ga odobri državna uprava.

Družbina pravila in obrazei založnih in predstvenih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

§. 7.

Vojaščino bode prevažati po znižanih tarifnih cenah, in sicer po tistih določilih o tem in o ugodnostih potujočim vojakom, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila obsejajo tudi deželno brambovstvo obéh državnih polovic, tirolske deželne strelce, in ne samo o potovanji na račun državne blagajnice, ampak tudi o službenem potovanji na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom, potem vojaško stražno krdele civilnih sodišč dunajskih, žandarstvo ter vojaški osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesionarji so dolžni, pristati na dogovor, med avstrijskimi železničnimi društvi ukrenjen o nabavi in imetji opravnih reči za prevažanje vojakov, o vzajemnem pripomaganji z vozili o večjih vojaških prevoznjeh, in na veljajoče služabne predpise o železništvu ob vojski ter tudi na dné 1. junija 1871. l. obveljali dodatni dogovor o vožnji takih holnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati ob trošku vojaške blagajnice.

Tako so tudi dolžni pristati na dogovor, katerega je z železničnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih prevoznjeh vojaščine, in na predpis o prevoznjeh vojaščine po železnicah.

Te dolžnosti imajo koncesionarji samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje zdi izvršljivo z ozirom na drugotnost teh prog in na olajšila vsled tega deljena gledé naprave, opreme in celega obrata.

Koncesionarji so dolžni, pri oddaji služeb ozirati se v zmislu zakona z dné 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podobice iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambé.

§. 8.

Koncesionarji so dolžni, ob času mobilizacije in vojske obrat dopuščenih železnic vsak čas ustaviti toliko in dotle, kakor bi vojaško oblastvo spoznalo, da je potrebno za premikanje krde ali druge vojaške operacije po kaki javni cesti, ki jo porablja železnica.

§. 9.

Dopustna doba in ž njo vred v §. 9 lit. b zakona o dopušcanji železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, računajoč od današnjega dné, in mine po tem roku.

Državna uprava sme izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom zgornjega roku izgubilo svojo moč, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 3. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje, potem o začetku obrata, ter bi se prestop roku ne mogel opravičiti v zmislu §. 11., lit. b zakona o dopušcanji železnic.

§. 10.

Koncesionarji nimajo pravice, tretjim osebam prepustiti obrat po dopuščenih železnicah, ako jim tega državna uprava izrecno ne dovoli.

Državni upravi je pridržana pravica, obrat po tu dopuščenih železnicah na se vzeti ter voditi na račun koncesionarjev ves ostali čas, dokler bode še trajalo dopustilo.

V tem slučaju naj koncesionarji državni upravi povrnejo stroške, kar jih bode vsled tega obrata v resnici imela, in kateri se utegnejo ustanoviti poprečno.

Kako naj se vodi ta obrat, uravnati bode s posebno obratno pogodbo, ki se sklene med državno upravo in koncesionarji.

§. 11.

Državna uprava si prihranjuje pravico, dopuščene železnice, ko bodo dodelane in v obrat

izročene, vsak čas odkupiti pod naslednjimi določili:

1. Da se določi odkupščina, seštejejo se letni čisti donosi, kar jih je podjetje imelo v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabejših dveh let in izračuni se potem poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Ko bi se vendar železnice odkupile pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po določenih odstavka 1. najdeni srednji čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, enakega tisti letnini, ki je potrebna za obrestovanje po pet od sto in za odplačevanje po državni upravi odobrene delniške glavnice v času, dokler traja dopustilo, tedaj se ta prej v misel vzeti letni znesek vzame kot čisti donos v podlogo za odmero odkupščine.

3. Odškodnina, ki jo bode dati, bodi v tem, da se koncesionarjem v še ostali dobi dopustila v zmislu odstavka 1., oziroma kadar nastane kateri v odstavku 2. omenjenih slučajev, izplačuje ondukaj navedena letnina za delniško glavnico poluletno 30. junija in 31. decembra vsako leto po dospelji.

4. Državi se prihranjuje pravica, kadarkoli namesto še ne dospelih letnih plačil plačati glavnico, enako glavnici vrednosti teh plačil, ki jih je po določenih odstavka 3. poluletno opravljati, toda to glavnico vrednost je diskontovati po pet od sto na leto, računajoč obresti od obresti.

Ako se država odloči, da plača to glavnico, naj jo plača v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem zaračunati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno prej preteklem poluletni na dunajski borski zaznamenovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Po odkupu železnic in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odkupščino, brez nadaljne odplate v bremen čisto last in v užitek teh tukaj dopuščenih železnic z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, — tudi vozil in gradivnih zálog in pa iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zálogov, ako le ti niso že bili namenu primerno z odobrilo državne uprave uporabljeni.

§. 12.

Ko mine dopustilo in tisti dan, ko mine, pride brezodplatno na državo neobremenjena

svojina in užitek tu dopuščenih železnic in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, tudi vozil in gradivnih zalog in iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zalogov v obsegu, povedanem v §. 11., št. 5.

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupijo železnice (§. 11.), ostaja koncesionarjem last pričuvnega zaloga, napravljenega iz svojih dohodkov podjetja, in kar bi še imeli po obračunih terjati, po tem last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz svojega imetka, katere so sezidali ali si pridobili vsled pooblastila državne uprave z izrecnim pristavkom, da te stvari niso pristojsstvo železnice.

§. 13.

Državna uprava ima pravico, uveriti se, da so dela železnic ter tudi obratna oprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarstvo, in se posebno po nadzornikih, ob trošku koncesionarjev pošiljanih, — kakorkoli se ji zdi primerno — prigledovati, da se delo izvede po projektu in po pogodbi.

Komisar, ki ga postavi državna uprava, če se napravi delniška družba, ima tudi pravico, kolikor se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri velja za načelnštvo družbe, in pa v velike (glavne) zборе, ter ustavljati vse sklepe in naredbe nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi; toda v takem slučaju je komisarjeva dolžnost, precej si izprositi razloko trgovskega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadziranje železniškega podjetja koncesionarji ne plačujejo v državno blagajnico nobenega posebnega povračila, dokler se drugači ne ukrene.

Koncesionarji se odvezujejo zaveznosti, izrečenih v §. 89. železnično-obratnega reda z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. od l. 1852.) gledé povračila večih stroškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, da zastonj nabavijo in vzdržujejo uradne prostore.

§. 14.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustilnici, v dopustnih pogojih ali v zakonih, prihranjuje se državni upravi tudi pravica, poprijeti se naredeb, primernih zakonom, ter po okolnostih, še predno izteče koncesija, izreči, da je izgubila veljavo.

Resno opominjamo vsakega, da ne dela zoper to, kar ustanavlja le-ta dopustilnica, in dodeljujoč koncesionarjem pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati povračila, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem tem, kar se v njej določuje.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim velikim pečatom, v Našem državno-glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, trinajstega dné meseca januarja v letu odrešenja tisoč osem sto devetdesetem, Našega cesarovanja dvainštiridesetem.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

16.**Dodatno izrecilo k mednarodnemu dogovoru z dné 3. novembra 1881. l.**

gledé trtne uši (Drž. zak. št. 105. od leta 1882.).

Pooblašчени, kakor treba, dogovorili so se podpisanci, pridejati členu 3. mednarodnega dogovora o trtni uši naslednji dodatek kot 3. odstavek.

V tem prometu med državami pogodnicami ne bo v 2. odstavku omenjeno izpričalo pristojnega oblastva izvirne dežele potrebno tedaj, kadar gre za take rastlinske pošiljatve, ki prihajajo iz zavoda, kateri je naveden v spisku, objavljenem po členu 9. št. 6. dogovora.

Tako napravljeno v Bèrnu, dné 15. aprila 1889.

Seiller s. r.

O. pl. Bülow s. r.

J. Jooris s. r.

Conte de Diesbach s. r.

A. Peiroleri s. r.

M. W. van Wickevoort-Crommelin s. r.

V. pl. Ernst s. r.

Droz s. r.

Spredaj stoječe dodatno izrecilo, kateremu sta pritrdili obe zbornici državnega zbora, objavlja se s tem.

Na Dunaji, dné 23. januarja 1890.

Taaffe s. r.

Falkenhayn s. r.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

17.**Ukaz ministerstev za poljedelstvo, notranje stvari, trgovino in finance z dné 24. januarja 1890. l.**

o dodatnem izrecilu z dné 15. aprila 1889. l. k mednarodnemu dogovoru gledé trtne uši z dné 3. novembra 1881. l. (Drž. zak. št. 105. od leta 1882.).

Na podstavi dodatnega izrecila z dné 15. aprila 1889. l. (Drž. zak. št. 16. od leta 1890.) k mednarodnemu dogovoru o trtni uši z dné 3. novembra 1881. l. (Drž. zak. št. 105. od leta 1882.) se ustanavlja v porazumu s kraljevo-ogersko vlado, da je gledé rastlinskih pošiljatev, navedenih v dodatku k ukazu z dné 15. julija 1882. l. (Drž. zak. št. 107.) pri postavku 2., tedaj nepotrebno donášati v členu 3. odstavku 2. dogovora omenjeno izpričalo pristojnega oblastva izvirne dežele, kadar gre za pošiljatve iz zavoda, v katerem so se o primernem letnem času vršile pravilne preiskave in o katerem se je uradno izreklo, da ustreza zahtevam dogovora.

Dotični spiski takih zavodov, objavljeni po posameznih dogovornih državah, bodo se doposlali vhodnim colnijam.

Taaffe s. r.

Falkenhayn s. r.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

18.**Razglas ministerstva za deželno bran z dné 1. februarja 1890. l.**

o neki izpremeni v I. delu vojnih predpisov.

Ministerstvo za deželno bran je v porazumu s c. in k. državnim vojnim ministerstvom sklenilo, z ukazom z dné 15. aprila 1889. l. (Drž. zak. št. 45.) razglašeni I. vzorec k §. 15. I. dela vojnih predpisov dopolniti takó, da naj njegov 3. navpični razpredel (stolpec) nosi napis „Kraj in dan rojstva“.

Welsersheimb s. r.